

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**X RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATION G'OYA
VA YECHIMLAR**

NOYABR, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**X RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, noyabr

TOSHKENT-2025

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
X Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 10-son (noyabr, 2025-yil). – 33 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 17-noyabr

Mas'ul muharrir:
Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi X Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan. Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Orifboyev Abdullaxon

TEXNIK JIHATDAN TARTIBGA SOLISH SOHASIDA XALQARO TASHKILOTLAR BILAN
HAMKORLIKNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 4-7

TARIX FANLARI

Ungboyeva Barno

O'ZBEKISTONDAGI XUSUSIY KINOSTUDIYALAR FAOLIYATI8-12

Norov Shuhrat

HUDUDLARDA YOSHLARNING IJTIMOIIY VA IQTISODIY FAOLLIGI (ZARAFSHON VOHASI
VILOYATLARI MISOLIDA) 13-16

YURIDIK FANLAR

Abdullaeva Sabokhat

FATF STANDARDS AND THE IMPLEMENTATION OF THE TRAVEL RULE IN PREVENTING
CRYPTO-RELATED MONEY LAUNDERING 17-24

PEDAGOGIKA FANLARI

Толибова Феруза

ИГРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИИ И УСПЕВАЕМОСТИ
ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА 25-32

HUDUDLARDA YOSHLARNING IJTIMOY VA IQTISODIY FAOLLIGI (ZARAFSHON VOHASI VILOYATLARI MISOLIDA)

Norov Shuhrat Suvonovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universiteti

"Ijtimoiy-gumanitar fanlar va jismoniy tarbiya" kafedrasi mudiri

Navoiy, O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu maqolada Yangi O'zbekistonda yoshlarga ko'rsatilayotgan e'tibor, Zarafshon vohasi yoshlarining ijtimoiy-siyosiy faolligi, ularni ish bilan ta'minlash masalalari hamda yoshlarni iqtisodiy jihatdan qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan rejalar hududlarning qiyosiy tahlillar asosida yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: "Yoshlarga oid davlat dasturi", "Yoshlar kelajagimiz", mahalla, mehnat yarmarkalari, yosh kadrlar, texnologik savodxonlik, itimoiy faollik.

SOCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY OF YOUTH IN THE REGIONS (IN THE EXAMPLE OF THE ZARAFSHAN OASIS REGIONS)

Norov Shuhrat Suvonovich

Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences, Associate Professor

Navoi State University of Mining and Technology

Head of the Department of "Social and Humanities and Physical Education"

Annotation. This article highlights the attention given to youth in the New Uzbekistan, the socio-political activity of the youth in the Zarafshan Valley, issues related to their employment, as well as the plans being implemented to provide economic support to young people, based on comparative analyses of different regions.

Key words: "State program on youth", "Our future of youth", neighborhood, labor fairs, young personnel, technological literacy, Indigenous activism, "working day".

DOI: <https://doi.org/10.47390/ydif-y2025v1i10/n03>

Yoshlar – har qanday jamiyatning eng faol, ijodkor va yangilikka intiluvchi qatlamidir. Mamlakat taraqqiyoti, millat kelajagi, ijtimoiy hamda iqtisodiy barqarorlik barcha tomonlama yoshlarning, bilimiga, salohiyatiga va faolligiga bog'liqdir. O'zbekistonda yoshlar siyosati mustaqillik davrlaridan boshlab eng ustuvor va isloh qilinishi zarur bo'lgan masalalar qatoriga kiritilganligi bilan ahamiyatlidir. Bu siyosat orqali davlat yoshlarning ta'lim olish huquqini kafolatlab ularning ilmiy salohiyatini yuksaltirishga dastlabki qadamlarni qo'yishga ko'maklashadi va bu davlatimizning bosh qomusi bo'lmish, Konstitutsiyaniz bilan ham qonuniy jihatdan kafolatlanib qo'yilgan. President Shavkat Mirziyoyev tomonidan ham O'zbekistonni jadal rivojlangan mamalakatlar qatoriga qo'shish uchun faol sa'yi-harakatlar olib borilmoqda va 2025-yil 24-oktyabrda vatanimiz tarixida munosib o'rin olgan voqea Jahon savdo tashkilotiga a'zolik bo'yicha barcha ikki tomonlama muzokaralar tugatilganligi bo'ldi. Ushbu samitda mamlakatimiz rahbari tomonidan olib borilayotgan tashqi siyosatning asosiy falsafiy maqsadi – har qanday sharoitda xalqning oliy manfaatlarini himoya qilishdan iboratdir. Shu boisdan ham Prezident Mirziyoyevning: "Eng katta maqsadim – xalqimning baxti va rozi

bo'lishini ta'minlashdir", degan so'zlari chuqur ma'noga ega bo'ldi [1]. Har bir yoshning bandligini ta'minlash, ularni moliyaviy tomonlama qo'llab quvvatlashga ham alohida ahamiyat qaratilib kelinmoqda. Chunki, yoshlarning ish bilan ta'minlanishi nafaqat ular uchun balki, jamiyat taraqqiyoti va millatning kelajagi uchun ham katta ahamiyatga egadir. "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi bo'lib yoshlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan dasturdir[2]. 2024- yil 21-fevralda Prezident tomonidan qabul qilingan ushbu farmon doirasida yoshlar bandligini ta'minlashga qaratilgan bir qator chora va farmonlar belgilab olingan edi va shu asosda qator chora tadbirlar amalga oshirilmoqda. Zarafshon vohasida ham ushbu dastur ijrosi doirasida yoshlar bandligini ta'minlashga qaratilgan sa'yi harakatlar amalga oshirilib, yoshlarning bandligi va ijtimoiy-faolligi oshirilmoqda[3].

"Yoshlar va xotin-qizlar bandligini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar belgilandi". Ushbu qaror 2024-yilning 14-iyulida qabul qilingan ushbu farmon yoshlar va ayollar bandligini ta'minlashga qaratilgan chora va tadbirlarni o'z ichiga oladi. Farmon bo'yicha mikroqarz olish niyatidagi yoshlar va ayollarning bandligi ta'minlanishi belgilab o'tilgan. Shu maqsadda, Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasidan 2 million dollar kredit ajratish ko'zda tutilgan. Zarafshon vohasida ham ushbu farmon ijrosi doirasida yoshlar va ayollar uchun tadbirkorlikka bepul o'qitish dasturlari tashkil etilgan. Xususan, Buxoro viloyatining G'ijduvon tumanida 18 nafar xotin-qiz, jumladan, enaga-tarbiyachi, qandolatchi, oshpaz va tikuvchilik yo'nalishlariga qiziqish bildirgan bo'lib, ularning 10 nafari tadbirkorlik faoliyati bilan ham shug'ullanish rejalarini ishloab chiqishmoqda. Viloyatda 2025 yil yakuniga qadar viloyatda kambag'allik darajasi 7,3 foizga, ishsizlik darajasi esa 5,1 foizga tushishi rejalashtirilgan[4].

Samarqand viloyati 2024-yil 21-fevralda qabul qilingan Prezident farmoniga muvofiq, "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirish dasturi tasdiqlangan bo'lib, ushbu dastur yoshlar bandligini ta'minlashga keng qamrovli chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi: 925 ming nafar yoshni ish bilan ta'minlash, 100 mingni sanoat loyihalariga, 150 mingni xizmat sohasi va 200 mingni o'zini-o'zi band qilish orqali ishga yo'naltirish rejalashtirilgan edi. 2025- yilda faollik yanada yuqori darajada olib borildi: viloyat miqyosida xalq deputatlari kengashlarida yoshlar, ijtimoiy muammolar va sport masalalari muhokama qilindi. "Yoshlar daftari" bo'yicha ro'yxatda turuvchi yoshlarga o'quv hujjatlari qoplangan, forumlar orqali esa 10 ming yosh qo'llab-quvvatlangan.

Navoiy viloyatida ham ushbu dastur ijrosi doirasida yoshlar bandligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Har bir tumanlar kesimida mehnat yarmirkalari tashkil etilib, ularda o'z sohalari bo'yicha yoshlar ish o'rinlarini topishmoqda[5]. Masalan, Navbahor tumanida "Karyera kuni" mehnat yarmarkasi tashkil etilib, 74 ta korxona 158 ta bo'sh ish o'rni bilan ishtirok etdi. Tadbirda 700 ga yaqin fuqarolar qatnashdi, ulardan 23 nafari ishga joylashtirildi, 25 nafari kasb-hunarga o'qishga yo'naltirildi va 2 nafari jamoat ishlariga jalb qilindi. Mazkur hujjatlar ijrosi doirasida mamlakatimiz bo'ylab jami qariyb 117 ming yoshning bandligi ta'minlangan[6].

Mamlakatimizning kuchli ijtimoiy siyosatida yoshlar eng ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ularning sifatli ta'limi va kasb berish, intilishlarini qo'llab-quvvatlash doimiy e'tibor markazida. Har bir mahallada "Yoshlar bandligi" dasturi amlaga oshirilmoqda, "Besh tashabbus olimpiadasi", "Madaniyat karvoni" tadbirlari va turli tanlovlar o'tkazilib yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, vaqtlarini unumli o'tkazishga ham hissa qo'shmoqda. Zamonaviy

jamiyatda yoshlarning iqtisodiy faolligi va ijtimoiy mas'uliyati tobora muhim ahamiyat kasb etib borayotgan bu davrda, yoshlarga o'z g'oyalari va tashabbuslarini amalga oshirish uchun qulay sharoitlar yaratish, ularning tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish bilan ularning bandligini ta'minlash dolzarb masalaga aylanmoqda. Tadbirkorlik — nafaqat shaxsiy daromad manbai, balki yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalarni ilgari surish va mahalliy iqtisodiyotni kuchaytirish vositasi ham hisoblanadi. Yoshlarning aksariyati mehnat bozoriga endi qadam tashlab kelishmoqda[7]. Ular yetarlicha tajribaga emas bo'lsalarda, yangicha fikrlash, texnologik yangiliklarga bo'lgan e'tibori hamda moslashuvchanligi, motivatsiyalari bilan yuqori avloddan ajralib turadi. Shu sabablarning barchasi, ularga boshlang'ich kapital, bilim va amaliyotni taqdim etilishini nihoyatda muhim ekanligini ko'rsatib bermoqda. Bugungi kunda statistik ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonda aholining qariyb 60 foizi 30 yoshgacha bo'lganlar hissasiga to'g'ri keladi. Bu esa mamlakatning katta demografik imkoniyati borligini anglatadi. Agar ushbu kuchli resurs to'g'ri yo'naltirilsa, u iqtisodiy o'sishning asosiy boshqaruvchisiga aylanishi mumkin. Yoshlar tadbirkorligi uchun eng katta to'siqlardan biri – bu moliyaviy mablag'larning taqchilligidir. Shu maqsadda hukumat tomonidan bir qator imtiyozli kreditlar yoshlarni qo'llab-quvvatlash uchun ajratilmoqda. Tijorat banklaridagi odatiy kreditlardan ancha past foizlar bilan yoshlarga o'z bizneslarini boshlash uchun amaliy yordam ko'rsatilmoqda. Qolaversa, hunarmandchilik faoliyatini boshlayotgan yoshlarga ham 5 turdagi qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga oladigan subsidiyalar berilmoqda.

Qolaversa bugungi texnologiya dunyosida IT sohasiga alohida e'tibor berilmoqda va albatta yosh avlod ularni o'rganishga va foydalanishga bo'lgan qiziqishi yuqori. O'zbekistonda IT sohasiga yoshlarning qiziqishlarini inobatga olingan holda har bir viloyat kesimida IT parklari tashkil etilmoqda. Anashunday parklardan biri Navoiy shahrida 2024-yil 7-mart sanasida foydalanishga topshirildi va unda o'z iqtidorlari bilan yangi loyihalarni ustida ishlayotgan yoshlar ko'pchilikni tashkil etadi. Shu kabi IT sohasida startap ochayotgan yoshlar uchun ham innovatsion loyihalarini boshlash uchun subsidiya ajratilmoqda. Albatta bu sohada nafaqat mablag', balki tegishli bilim va ko'nikmalar ham oshirish zarur. Shu maqsadda yetarlicha tajribaga ega bo'lgan ishbilarmonlar tomonidan respublika bo'ylab o'quv kurslari, seminarlar va biznes-treninglar tashkil etilmoqda. Ushbu treninglarda biznes-reja tuzish va moliyaviy rejalashtirish, bozor tahlili va marketing kabi mavzular batafsil tushuntirilmoqda. Qolaversa yana bir yorqin imkoniyat sifatida, xalqaro hamkorlik loyihalari – BMT, UNDP, GIZ kabi tashkilotlar bilan hamkorlikda tashkil etilgan o'quv dasturlari ham yoshlarning ushbu sohada tajriba ortirishlariga imkoniyat yaratmoqda[8].

O'zbekiston ham so'nggi yillarda yoshlar siyosatini tubdan isloh qilish, ularning imkoniyatlarini yanada kengaytirish, tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash hamda muammolarini hal qilish bo'yicha qator davlat dasturlari, qonun hujjatlari va amaliy loyihalarni yo'lga qo'ymoqda. Biroq, hali har bir tizmda yetarlicha muammolar mavjud, tizimdagi kamchiliklar hamda hududlararo o'zaro nomutanosibliklar muhim analiz va tahlillarni talab qilishi bilan birgalikda o'ziga xos muqobil yechimni ham kutmoqda. Jumladan, poytaxt va viloyat markazlarida imkoniyatlar ko'proq bo'lsa-da, qishloqlar va olis chekka hududlarda yoshlar uchun infratuzilma, sport, ta'lim va bandlik imkoniyatlari cheklanganligi, yoshlar har sohada to'liq qo'llab-quvvatlanmasligi, koruupsion holatlarning kuzatilishi kabi holatlar uchramoqda budan tashqari yoshlarning puxta bilim olishi, sog'lom hayot kechirish, ijtimoiy faollik, atrof- muhit muhofazasiga bo'lgan e'tiborini oshirish ham dolzarb masalalardan bo'lib

qolmoqda[9]. Mavjud muammalarni bartaraf etgan holatda yosh avlodga munosib shart-sharoitlarning yaratilishi ularning adolatli qo'llab-quvvatlanishi ertangi farovon kunimizning mustahkam poydevoridir.

Qolaversa shuni alohida ta'kidlab aytib o'tish kerakki, bugungi yoshlar har tomonlama o'sib-rivojlanishga qodir yoshlardir, faqat ushbu yo'lning boshlanish nuqtasida ularning borar manzillari va yorug' kelajaklari tug'risida to'g'ri tushunchalarni berish va ushbu jarayonlarda mavjud kamchiliklarni bartaraf etish, qo'llab quvvatlash eng asosiy vazifalarimizdandir.

Adabiyotlar/Literatya/References:

1. Mirziyoyev Sh.M. Mening eng katta maqsadim - xalqimni rozi qilish, baxtli ko'rish [Elektron manba] URL: <https://president.uz/oz/lists/view/74751>.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashr. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2023. 416 bet.
3. Mirziyoyev Sh.M. "Hozirgi zamon va O'zbekiston" –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2024-yil. 560-bet.
4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik davlatini birgalikda barpo etamiz – T: "O'zbekiston" nashriyoti, 2017-yil 62- bet.
5. Xalq qabulxonalari qishloq yoshlari bandligini ta'minlamoqda. [Elektron manba] URL: https://pm.gov.uz/oz/lists/view/800?utm_source=chatgpt.com
6. Норов Ш.С., Сувонова Ж.Ш., Тошпулатов М.З. Государственная молодежная политика и ее историческое значение в контексте Нового Узбекистана // Инновационный потенциал молодежи: патриотизм, традиции, инновации. – Екатеринбург, 2023 С. 169-174
7. Kenjayeva, P., Karimova, L. M. (2019). Xotira-bu q qismining bir qismi bo'lgan odamlarning ma'naviyati. Madaniyatlar chorrahasi, 1 (3).
8. Xajieva Iroda, Babadjanova Umida, Kenjayeva Khurshida, Adambaeva Feruza. The importance of spiritual values in the upbringing of the harmoniously developed person in teaching and learning process. International Journal of Advanced Science and Technology. 29(5). P. 1496-1499
9. Suvonovich N. S. Youth employment in Zarafshan oasis: historical experience of Navoi region // British Journal of Global Ecology and Sustainable Development. – 2022. – T. 11. – C. 12-17.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
X RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, noyabr

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
X Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 10-son (noyabr, 2025-yil). – 33 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 17-noyabr

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.